

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

963

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Defensie over *Nederlandse betrokkenheid bij luchtaanvallen in Afghanistan* (ingezonden 15 juli 2021).

Antwoord van Minister **Kamp** (Defensie) (ontvangen 2 december 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 3946.

Vraag 1

Kent u het bericht «Dit zijn de vier superdrones die het Nederlandse leger heeft gekocht»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hebt u toestemming gegeven de informatie in het artikel over Nederlandse betrokkenheid bij de inzet van een onbemand vliegtuig, een drone, naar buiten te brengen? Zo ja, waarom?

Antwoord 2

Ja. Naar aanleiding van de invoering van vier MQ-9 verkenningsvliegtuigen die op afstand bestuurd gaan worden², heeft het Algemeen Dagblad het Ministerie van Defensie verzocht enkele militairen te interviewen die tijdens eerdere (internationale) missies beelden geanalyseerd en verwerkt hebben tot inlichtingenproducten. Defensie heeft aan dit verzoek meegewerkt om transparant te zijn over haar activiteiten en te laten zien welke kaders en procedures voor een zorgvuldige inzet gevolgd worden. Daarnaast vindt het Ministerie van Defensie het van belang om persoonlijke ervaringen van militairen te delen.

¹ Dit zijn de vier superdrones die het Nederlandse leger heeft gekocht, <https://www.ad.nl/tech/dit-zijn-de-vier-superdrones-die-het-nederlandse-leger-heeft-gekocht~a621deea/>, 3 juli 2021.

² Een investering die tevens kan worden gezien in het licht van de motie-Stoffer c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 718) d.d. 14 mei 2020 over investeren in verbeterde samenwerking op informatie- en inlichtingenvlak met bondgenoten en in gedegen eigenstandige inlichtingen-vergaring (zie ook antwoorden op Kamervragen van de leden Van Esch en Van Raan d.d. 16 februari 2021, referentie 2021D07238).

Vraag 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Wanneer en waar werd de in het artikel beschreven luchtaanval in Afghanistan, die volgde op het (mede) door Nederland verzamelen van inlichtingen, uitgevoerd?

Wat waren de gevolgen van de luchtaanval? Hoeveel mensen werden gedood? Wat is bekend over de identiteit van de slachtoffers? Zaten er ook burgers tussen? Zo nee, hoe is dat dan vastgesteld?

Sinds wanneer draagt Nederland door middel van betrokkenheid bij inzet van drones bij aan bombardementen in Afghanistan?

In hoeveel gevallen heeft Nederland via betrokkenheid bij de inzet van een of meerdere drones bijgedragen aan luchtaanvallen in Afghanistan?

Kunt u een beeld schetsen van de gevolgen van deze luchtaanvallen, ook wat (mogelijke) burgerslachtoffers betreft?

Zijn bij deze of andere acties reeds Nederlandse drones ingezet?

Wanneer en hoe, in welke brief, is de Kamer geïnformeerd dat Nederland luchtaanvallen in Afghanistan mede mogelijk maakt?

Heeft Nederland op enigerlei wijze ook bijgedragen aan aanvallen met drones in andere landen dan Afghanistan? Zo ja, welke?

Antwoord 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

De vragen van het lid Jasper van Dijk (SP) betreffen «Nederlandse betrokkenheid bij luchtaanvallen in Afghanistan». Het krantenartikel waar hij naar verwijst gaat over de inzet door Nederland van een onbemand vliegtuig. Deze inzet betrof echter niet Afghanistan en werd evenmin uitgevoerd door Nederland.

Vanaf 2018 zette Nederland *Processing Exploitation & Dissemination* (PED-)capaciteit samen met een *Target Support Cell* (TSC) in voor de missie *Inherent Resolve* boven Irak. Vanaf 2019 werd deze capaciteit ook ingezet voor de missie *Resolute Support* in Afghanistan. Uw Kamer is hierover geïnformeerd op respectievelijk 14 september 2018 (Kamerstuk 27 925, nr. 637) en 5 juli 2019 (Kamerstuk 28 676, nr. 321). De inzet van de Nederlandse PED-capaciteit is inmiddels beëindigd (Kamerstuk 27 924, nr. 784 van 19 mei jl.).

De Nederlandse PED-capaciteit voorzag in een behoefte aan tijdige beschikbaarheid van gevalideerde inlichtingen. Informatievergaring vanuit de lucht of de ruimte biedt de mogelijkheid een groot gebied te bekijken en vervolgens belangrijke objecten in meer detail te onderzoeken. Deze informatie is belangrijk voor de kennisopbouw over het operatiegebied en voor het *targeting proces* dat vooraf gaat aan luchtaanvallen van de coalitie. De noodzaak om tijdens operaties met grote precisie op te treden en materiële nevenschade of *civilian harm* zoveel mogelijk te voorkomen, maakt informatievergaring vanuit de lucht belangrijk. Nederlandse militairen analyseerden hierbij beelden afkomstig van onbemande vliegtuigen van coalitiepartners. Nederland is een van de weinige landen die in deze specifieke capaciteit kan voorzien.